

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

לפני: כבוד השופט גיא הימן

התובע: עדי ברקן, ת"ז 055901664

נגד

הנתבעים: 1. הוצאת עיתון הארץ בע"מ, 510015449
2. עידו אפרתי, ת"ז 031840986

בשם התובע: עו"ד חיים אייזנקוט
בשם הנתבעים: עו"ד טל ליבליד; עו"ד מיה כץ

פסק-דין

1. תיק זה הועבר לטיפול ממותב קודם (כבוד השופטת כוכבה לוי). זו תמציתו: עיתון מכובד מפרסם כתבת תחקיר על אדם. אותו אדם נפגע ומגיש תביעה בלשון-הרע. העיתון אינו חולק על עצם הפרסום ועל תוכנו, ועיקר טיעונו הוא כי הפרסום "מאוזן" ויש לו מספר הגנות לפי חוק איסור לשון-הרע, התשכ"ה-1965. התובע הוא עדי ברקן, המציג את עצמו באתרו האישי: סוכן דוגמנות וצלם אופנה. במקביל, ועל כך אין חולק, מזה שנים מעורב התובע בפעילות בתחום של דימוי-הגוף והפרעות אכילה ואף הקים עמותה העוסקת בנושא. הנתבעים הם הוצאת עיתון הארץ בע"מ ועידו אפרתי – כתב הבריאות והמדע של העיתון, שכתב את הכתבה נושא הדיון.

הכתבה

2. הכתבה (נספח 2 לתצהיר ברקן) פורסמה בדפוס, בגיליון "הארץ" מיום 16.3.2017, וכן באתר האינטרנט של העיתון. גם כיום זמינה [הכתבה](#) לקריאה באתר. כותרת הכתבה בדפוס היא "תפס פוזה" ובאתר היא "ללא הכשרה ובעזרת שיטות מפוקפקות עדי ברקן מסב נזק לנערות עם הפרעות אכילה". כותרת-המשנה של הכתבה, בדפוס ובאתר, כוללת את האמירה כי "[התובע] גולש לטיפול בנערות חולות והפצת תיאוריות לא מבוססות. אנשי מקצוע בכירים טוענים שהוא מסב נזק". הכתבה סוקרת בהרחבה את פעילותו הענפה של ברקן בתחום דימוי הגוף והפרעות אכילה – הופעותיו הרבות באמצעי התקשורת, פרסומיו ברשתות החברתיות, קיום הרצאות בפני חיילים ותלמידים ומעורבותו ביוזמות פרלמנטריות (החל בחקיקת חוק הגבלת משקל בתעשיית הדוגמנות, התשע"ב-2012 – הידוע גם כ"חוק הפוטושופ" – ועד למעורבותו ביוזמות נוספות עת פורסמה הכתבה). זאת כשהתובע זוכה לתמיכתם של בכירים במשרד הבריאות ונהנה מ"חיבוק חם וממושך" של גורמים בתקשורת.

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

במרכז הכתבה עומדת התנגדותו של ברקן לגישות המקובלות בתחום של הפרעות האכילה והמאבקים שהוא מנהל נגד מספר אישים בממסד הרפואי בנושא – מאבקים, המאופיינים גם בתקיפות אישיות בוטות – ומאבקים הנגדי של אלה בברקן ובפעילותו. לפי האמור בכתבה, הנסמכת גם על הופעותיו של התובע בתקשורת, מעורבותו היומיומית של התובע בנושא כוללת היותו "מטפל" ומלווה אישי של נערות הסובלות מהפרעות אכילה – לרבות הלנתן בפיתו, אכילה עמן במסעדות, צילומן באופן מקצועי ושיתופן בהרצאותיו ובהופעותיו הפומביות. נכתב כי לדברי אחת מאותן נערות, התובע אף הציע לנערות לעשן סמים לצורך עידוד התיאבון.

לא ניתן לחלוק על כי הכתבה כוללת ביקורת רבה נגד התובע – במקרים המתוארים בה, במצוטט בכתבה מפי מרואיינים (בין בשמם ובין בעילום שם, מחמת חשש מתגובתו של התובע – כך נכתב) ואף בהתנסחויותיו של הכתב עצמו. חלק מהביקורת בכתבה מנוסח באופן חד ונוקב. כך, למשל, לאחר תיאור מקרה בו סולק ברקן ממחלקת הפרעות אכילה, שלא בפעם הראשונה, ותגובתו לכך ברשתות החברתיות, צוטט ד"ר איתן גור (בכתבה נכתב, בטעות, פרופסור), מנהל המחלקה להפרעות אכילה של מבוגרים במרכז הרפואי שיבא: "אנו סבורים, כבר הרבה שנים, שהפעילות שלו מזיקה וחושבים שהמניעים שלו לא טהורים כפי שהוא מציג אותם... הוא מטפל בקבוצה מאוד גדולה של נערות ונשים עם הפרעות אכילה ללא שום הכשרה בתחום – הוא אינו מבין דבר בטיפול נפשי או בטיפול בהפרעות אכילה". ופסיכיאטר בכיר בתחום, שלא זוהה בשמו, צוטט אומר: "[התובע] התחיל מתוך כוונה טובה וראויה... העניין הוא שבשלב מסוים ברקן חצה את הגבול ולקח על עצמו ליווי אישי של נערות עם הפרעות אכילה".

כן הובעה בכתבה ביקורת חריפה על התובע גם מפי מספר מטופלות (חלקן זוהו בשמן, חלקן לא). לפי המתואר בכתבה, "ברקן פורס חסות על צעירות המתמודדות עם ההפרעה ולוקח על עצמו להוציא אותן מזה' בלי שיש בידי כלים לעשות זאת". יתרה מכך, בסופו של יום – נטען – מנתק התובע את הקשר עם אותן צעירות ובכך גורם להתדרדרות נוספת במצבן הנפשי.

הכתבה חוזרת ומציינת כי "לברקן אין הסמכה רפואי או טיפולית בתחום" ואת גישתו הוא מבסס על מה שלמד משנות פעילותו ועל "אינטואיציה אישית". באחד מחלקי הכתבה, לאחר הסבר מהן הפרעות אכילה, מתוארת עמדתו החד-משמעית של התובע ולפיה מרבית מקרי האנורקסיה הם "אנורקסיה חברתית", שמקורה בדימוי גוף שלילי על רקע השפעה תרבותית. לעמדה זו וסכנותיה, ולשינוי שחל בפעילותו של ברקן מהספיקה הציבורית-כללית למעורבות

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

פרטנית בחייהן של מטופלות, הובאה בכתבה התייחסותו של פרופסור איתן בכר, הפסיכולוג הראשי של בתי החולים האוניברסיטאיים של הדסה ויושב-ראש העמותה למניעה, טיפול ומחקר בהפרעות אכילה: "ברקן החל את פעילותו בתחום הפרעות האכילה דווקא במהלכים חיוביים בתחום התרבותי-חברתי והייתה לו בכך תרומה חשובה, אלא שמשם הוא גלש לפיתוח תיאוריה שלחלוטין אינה מבוססת מדעית, שלפיה ניתן להבחין בין אנורקסיה שהיא 'חברתית' לבין אנורקסיה שהיא 'מחלת נפש', וכאילו הוא מומחה להבחין בין השתיים". ובהמשך הכתבה הוא מְצַטֵט: "התקפתו של ברקן על הטיפול המקצועי ביחידות לטיפול בהפרעות אכילה לא רק משוללת כל ידע על הטיפול, אלא היא עלולה לגרום לחולות להסס לפנות למרכזים מקצועיים לטיפול. עיכוב בטיפול בהפרעות אלה עלול לחבל קשות בסיכויי ההחלמה".

דברים דומים ניתן למצוא בכתבה מפיה של פרופסור יעל לצר, מנהלת המרפאה להפרעות אכילה במרכז הרפואי רמב"ם וחוקרת באוניברסיטת חיפה: "אני לא נגד המסר החברתי של ברקן, ואין ספק שלעניין החברתי-תרבותי ישנה משמעות רבה. אם הוא היה פועל רק בכיוון זה, התרומה שלו הייתה גדולה מאוד... עם זאת, לקרוא לזה רק 'חברתי' זה צמצום של התמונה. קיימת כאן הטעיה של הציבור. בשביל לעשות פעולות מניעה בנושא של הפרעות אכילה מוכרחים לשתף אנשי מקצוע. לא ייתכן שאדם שהוא לא איש מקצוע יניע את ההליך". במקום אחר בכתבה מצוטטת פרופ' לצר, מתוך הופעה בטלוויזיה בפאנל משותף עם ברקן ונערה החולה באנורקסיה: "בתהליך ההחלמה אנחנו ממליצים לא לעבוד עם אוכל, לא לעבוד בדוגמנות, לא להצטלם, אפילו לא לעבוד בחנויות בגדים... פעילויות מהסוג הזה [אותן נוקט התובע] יכולות לגרום להן נזק". גישה דומה הביעה בכתבה גורם מקצועי נוסף – גב' עלינה סגל, דיאטנית קלינית, מומחית להפרעות אכילה: "ברקן לוקח לעצמו מנדט שאין לו ומלווה בנות, כשהוא משוכנע שהוא מציל אותן. הכוונה הראשונית שלו טובה ויש לו כריזמה, אבל ריפוי לא מתבסס על כריזמה... מתברר ש[הרצאותיו של התובע] דווקא מעוררות הפרעות אכילה אצל מי שיש אצלן נטייה לכך". וכך גם – ובלשון חריפה – אצל ד"ר רחל אדטו, חברת הכנסת לשעבר שחתומה על "חוק הפוטושופ" ועבדה בעבר עם ברקן: "הטיפול חייב להינתן בידי אנשי מקצוע בלבד, אשר למדו והוכשרו לטפל במחלה. חובתו של משרד הבריאות להפסיק לאלתר כל טיפול על-ידי מי שאינו מוסמך לטפל. אסור לאפשר ל'גורו' כלשהו, המעניק טיפול חובבני, לא מקצועי, שרלטני ופופוליסטי, להיות אחראי על חייהן של הבנות החולות. חובתנו לזכור ולהזכיר כי אנו עסוקים בדיני נפשות".

נוסיף לדברים אלו גם את התנסחויותיו הציוריות של הכתב, ששזורה בהן נימה אירונית: "אנשי מקצוע סבורים שצלם האופנה [ברקן] התאהב במעמדו ופסע צעד אחד רחוק מדי", [ברקן]

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

מאמין] שהוא באמת ובתמים יכול להושיע צעירים וצעירות שפיתחו הפרעות אכילה קשות, גם אם המציאות של עולם הפרעות אכילה מסרבת להידחס לג'ינס בגזרה צרה במיוחד", "סקירת האתר הרשמי של עמותת סימפלי-יו [העמותה שהקים התובע] – מהמראה ועד התוכן – יוצרת את הרושם שמדובר בקמפיין מתגלגל ואופנתי ולא במקום בעל גישה טיפולית", "[ברקן מתנהל] כמו היה שריף כל-יכול בעיירה נידחת שכולה הפרעות אכילה".

3. את הכתבה מלוות מספר תמונות, שעל-גבי אחת מהן מופיעה כותרת הכתבה בדפוס. בתמונה מצולם התובע במפגש בעל אופי חברתי-אישי, שטיבו והקשר האפשרי שלו לנושא הכתבה לא הובהר. בתמונה אוחד ברקן באופן אינטימי באישה צעירה, כשלצדם שתי נשים וגבר – שניים מהם אווזים בקבוקי משקה, הנדמה אלכוהולי. יאמר כבר עתה כי, לטענת ברקן – שהוכחה בכלליות בכתב-ההגנה, אך לא נסתרה בראיות – אין לתמונה קשר לנושא הכתבה.

4. בסוף הכתבה מובאת תגובת התובע לפניית הנתבעים טרם הפרסום. לפי המצוטט שם, ברקן השיב כי העיתון יכול לפרסם כרצונו – אך אם כך יעשה, עשוי ברקן לתבוע אותו. ואכן הכתבה – על הביקורת בה נגד ברקן – פורסמה לפי שיקול-דעתם של הנתבעים, וברקן הגיש תביעה זו בלשון-הרע.

ההליך, הטענות והראיות

עיקרי טענותיו של התובע

5. לפי הנטען בכתב-התביעה ובכתב-התשובה, מספר רב של פעמים, ברקן הוא איש ציבור מפורסם המשמש "לוחם אידיאולוגי", פועל בתחום דימוי הגוף והרגלי גוף בריאים, המבקש לקדם שיח כי מדובר בחולי חברתי נרחב, "קול יחיד" נגד הגישה הממסדית התומכת באשפוז פסיכיאטרי. התובע תומך ומלווה נערות לאחר שחרורן ממחלקות פסיכיאטריות סגורות – בהיעדרן של "מסגרות-ביניים" – אך מעולם לא היה ולא הציג עצמו כבעל ידע או רקע רפואי, "מטפל או בעל השכלה טיפולית" בתחום הפרעות האכילה או כמי שיכול "להוציא [את הנערות] מזה". הצגת הדברים באופן שונה בכתבה – לרבות על דרך של ציטוטים חלקיים ופרשנות סמנטית דווקנית – מדמה את ברקן כ"מתיימר", העושה מעשים אסורים. ככלל, נטען, מדובר ב"כתבה מגמתית שנועדה להכפיש את התובע", המכילה "שקרים של ממש" – ש"הוזנו" לכתב מפיו של ד"ר גור, עמו התעמת ברקן בישיבת וועדת כנסת רק ימים ספורים טרם פרסום בכתבה. זאת ניתן ללמוד, אליבא דתובע, גם מהשינוי שהוא מוצא בין עמדת הכתב בכתבה כאן לבין עמדתו בכתבה

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

שפרסם בעיתון כחצי שנה קודם לכן. בין השקרים מונה ברקן את הטענה כי הלין נערוה בכיתו ("כזב מוחלט", למעט שני מקרים יחידים) ומסביר כי בהתבטאויותיו הפומביות התכוון לכך שבנות-זוג לשעבר שלו סבלו מהפרעות אכילה, והן אשר לנו אצלו. בנוסף, הוכחה מפורשות הטענה כי התובע הציע סמים (לעידוד התאבון) לנערה כלשהי.

בעבור עוולתם בלשון הרע, "בכוונת מכוון" ובלא שנקטו אמצעים סבירים לבירור האמת, עתר התובע לסעד עיקרי של פיצוי מהנתבעים בסך של 500 אלף ש"ח – ל"צרכי אגרה" – בין כפיצוי ללא הוכחת נזק ובין כפיצוי בגין נזק לא-ממוני.

6. בסיכומיו ביקש התובע להדגיש כי הכתבה מהווה "פרסום" של "לשון הרע", המקים חבות של הנתבעים בעוולה. לנתבעים, נטען, לא עומדת כל הגנה – מאחר שהכתבה, על מרכיביה (לרבות ובפרט אותה תמונה שעליה כותרת הכתבה), "אינם אמת, מעולם לא נבדקו כדבעי, בניגוד לחובת הזהירות על 'עיתונות זהירה'... שטחיות התחקיר ניכרת היטב מהכתבה ומלמדת על נרטיב חד-צדדי מובהק, שאין בו לא תום-לב ובוודאי לא הגנת 'אמת דיברתי'". בהתאם, טען ברקן ופירט חסרים בהגנת הנתבעים.

אקדים ואציין כי מסיכומי התובע נעדרו שתי טענות חשובות מכתבי-טענותיו הקודמים: האחת, כי לא ניתנה לו זכות להגיב לכתבה. ההפך מכך – בסיכומי התובע ישנה הודאה כי הזכות להגיב ניתנה לו, אך נטען כי הדבר נעשה "על מנת לצאת ידי חובה" בלבד (פיסקה 71). השניה, הטענה בדבר דרישה מפורשת לתיקון הכתבה ותחולת הוראת סעיף 17(א) לחוק בקשר לכך.

עיקרי טענותיהם של הנתבעים

7. כבר בפתח כתב-ההגנה הובהר כי "לנתבעים לא היה ואין גם כיום כל יריבות ורצון לפגוע, לא בתובע ולא ברגשותיו – כל הפעולות שעשו הנתבעים נעשו בתום-לב ומתוך אמונה מוחלטת באמיתות הדברים שפורסמו", "הפרסום נעשה בתום-לב מלא, במסגרת תפקידם העיתונאי של הנתבעים... העיתון סיקר נושא שיש בו ענין ציבורי ראשון במעלה, ציטט והביא דברי הגורמים המבקרים בשם אומרים (ברוב המקרים) והאמין באמיתות הפרסום. בנסיבות הענין, כשמדובר באישיות מפורסמת בעלת נגישות לתקשורת שנוהג להתראין השכם והערב – לא חרג הפרסום מתחום הסביר" (הסוגריים הם במקור). בהמשך כתב-ההגנה נכתב מפורשות כי "הפניה לד"ר איתן גור הייתה ביוזמת הנתבע כחלק מעבודת התחקיר לכתבה".

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

הנתבעים טענו כי תיאורו של התובע כ"מומחה" או "איש מקצוע" וקביעות נוספות בכתבה ביחס לפעילותו בתחום הפרעות האכילה – לרבות בענין הלנת נערות בכיתו – מבוססות על הדרך בה מתאר התובע את עצמו ומעשיו או על הדרך בה תוארו אלה באמצעי תקשורת שונים, בלא שהתובע הביע התנגדות לכך. זאת כאשר, כך חזר והודגש, אין חולק כי ברקן אינו בעל ידע מקצועי ומוטב אם היה נוקט בגישה צנועה – ואף מנומסת – יותר בפעילותו בתחום רפואי-מדעי רגיש זה. עוד הדגישו הנתבעים כי, הראיון אזכר – לצד הביקורת לה ראוי ברקן בגין פעילותו ללא כל הסמכה – גם את מעשיו החיוביים של התובע.

נפקותם המשפטית של הדברים, נטען, היא כי לנתבעים עומדות הגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע – הגנת אמת הפרסום (סעיף 14) והגנת תום-הלב (סעיף 15) במסגרת "חובתם החברתית, המוסרית והעיתונאית".

8. בסיכומיהם עמדו הנתבעים על טיעוניהם ועל האמור בכתבה. הודגש כי "הפרסום מאוזן", משצוינו בכתבה הן דברים לזכות התובע והן "ביקורת עניינית ולגיטימית" עליו ועל פועלו בתחום הפרעות האכילה, מפייהם של אנשי מקצוע ומפי נערות שטופלו על-ידו. התנהלות התובע בתחום זה מקיימת ענין ציבורי רב ו"חובה מקצועית ומוסרית של ממש" לפרסם את הכתבה. למול טענות ברקן לחסרים אצלם פירוטו הנתבעים את עבודת התחקיר הארוכה שנעשתה טרם הפרסום (פסקה 30, המונה כ"ה סעיפים ומשתרעת על-פני שלושה עמודים וחצי, ופסקה 31). עוד הנתבעים ציינו – נכונה, כאמור – את זניחת הטענה כי לא ניתנה לתובע זכות להגיב לכתבה טרם פרסומה. כן טענו ל"שקרים" של ברקן ו"זניחת טענות" נוספות. על בסיס האמור שבו וטענו הנתבעים לקיום הגנת אמת הפרסום (סעיף 14 לחוק) והגנת תום-הלב (סעיף 15, תוך ציון סעיפי-משנה (2), (3), (4) ו-(6)) – תוך תחולת חזקת תום-לב (סעיף 16(א)).

הראיות וההסדרים הדיוניים ביחס אליהן

9. לתמיכת טענותיהם הגישו הצדדים תצהירי עדות ראשית. מטעם התובע הובאה, בראש ובראשונה, עדותו שלו. כמו כן, הוגשו שישה תצהירים קצרים של נערות הסובלות מהפרעות אכילה או של קרובי משפחתן, המבקשים לספר בשבחו של ברקן. מטעם הנתבעים הוגש תצהיר עדות מפורט של מר אפרתי – הכתב – במסגרתו הובא גם העתק התכתבותו עם ברקן קודם לפרסום הכתבה. גם הנתבעים הגישו תצהירים נוספים. היו אלה – בעיקרם – תצהירים של

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 45237-09-19 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

מרואיני הכתבה, שהצהירו כי הם "עומדים מאחורי כל הדברים שאמרו וצוטטו מפיהם בכתבה" ופירטו כאמור.

10. ימים ספורים לפני המועד שנקבע לדיון ההוכחות, הגישו הצדדים לאישורו של בית המשפט הסדרים דיוניים. לפי הסדרים אלה, שאושרו על-ידי, העדים לא נחקרו על תצהיריהם והצדדים טענו על סמך הכתובים בלבד.

דיון

ההלכה הפסוקה: פרסום לשון הרע במסגרת תחקיר עיתונאי – הגנת "עיתונאות אחראית"

11. הארכת עד כה, אולי מעט יתר על המידה, מפאת חשיבות הדברים, הסכום הכספי הגבוה המבוקש על-ידי התובע (500 אלף ש"ח) ועל-מנת שהרקע לדיון המשפטי – אליו אעבור כעת – יהיה שלם.

חוק איסור לשון-הרע, התשכ"ה-1965, מלווה את המשפט הישראלי זה למעלה משישים שנה ומטבע הדברים פרשנותו השתנתה והשתכללה עם השנים. ליבתו של המקרה שלפני בהגנת "העיתונאות האחראית", שההלכה הפסוקה ביחס אליה נקבעה בבית-המשפט העליון בשני פסקי הדין שניתנו בפרשת דיין-אורבך – בהליך של ערעור על פסק-דינו של בית-המשפט המחוזי בירושלים (ע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר דיין-אורבך, פ"ד סה(3) 369 (2012)) ובדיון הנוסף על פסק-הדין בערעור (דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר דיין-אורבך, פ"ד סז(1) 667 (2012)). להלכות שנקבעו שם ולדין בענין לשון הרע התייחסתי בהרחבה בפסק-דיני בת"א (שלום תל אביב-יפו) 54653-02-14 אגודת העיתונאים בתל אביב נ' רשות השידור (פורסם במאגרים 1.9.2021). בישיבת קדם-המשפט שנערכה לְפָנַי הפניתי את הצדדים לשלושת פסקי-הדין (פרוטוקול מיום 21.11.2022, עמ' 10, ש' 7-11), כחלק מהסברי בדבר מסגרת הביורור המשפטי בהליך (שם, עמ' 9, ש' 32 – עמ' 10, ש' 20; עמ' 11, ש' 16 – עמ' 12, ש' 1).

12. על-מנת שלא להאריך יתר על המידה בדיון המשפטי, אביא אך מקצת הדברים שקבעתי בפרשת אגודת העיתונאים הנ"ל ומהפסיקה עליה הסתמכתי באותו מקרה. אך, לפני כן, יצוטטו הוראות החוק הרלוונטיות ביותר לעניננו – אלה הקבועות בסעיף 15(2) ובסעיף 16 לחוק איסור לשון-הרע:

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 45237-09-19 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

15. הגנת תום לב במשפט אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם

הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות האלו:

(1) ...

(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום

הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית

לעשות אותו פרסום;

(12-3) ... "

16. נטל ההוכחה (א) הוכיח הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות

האמורות בסעיף 15 ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר

באותן נסיבות, חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.

(ב) חזקה על הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב אם

נתקיים בפרסום אחת מאלה:

(1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין

באמתותו;

(2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני

הפרסום אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא

אם לא;

(3) ... "

13. וכך קבעתי כבר בפתח פסק-הדין בפרשת אגודת העיתונאים – והדברים יפים גם כאן,

ועולים בקנה אחד עם ההסברים שניתנו לצדדים בקדם-המשפט:

"הכרעה זו, אטעים, אינה מתחקה על האמת. אין היא קובעת אם

הפרסום הנדון שיקף נכונה את המציאות או שלא. אין היא קושרת-

כתרים, לא של זהב ולא של קוצים, למי מהנוגעים בדבר... אין היא

קובעת כל-ממצא-שהוא בשאלה אם בסכסוכים אשר ברקע-הפרשה

נתון הצדק לאחד או לאחר. הכרעה זו מגבילה את עצמה לסמכותו של

בית-המשפט, הצנועה במידה ממשית, לפי דיני לשון-הרע. עוסקת היא,

אך ורק, בשאלה כלום עלה הפרסום הנדון בקנה אחד עם הוראותיו של

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

חוק איסור לשון-הרע, התשכ"ה-1965" (ת"א 14-02-54653 אגודת העיתונאים הנ"ל, פסקה 2 לפסק-דיני).

בהמשך בהמשך הבהרתי את הדין ביחס להוראת סעיף 15(2) לחוק. ציטטתי שם מקביעותיו של כבוד השופט עוזי פוגלמן בערעור בפרשת דין-אורבך ודברים אלה יפים גם כאן:

"הפתרון הראוי בעיניי הוא הגנה על פרסום בתום לב של כלי תקשורת שיש בו עניין ציבורי משמעותי, כאשר זה פורסם תוך עמידה בסטנדרטים מחמירים של עיתונות אחראית. להשקפתי, פרשנות זו תשקף נכונה את האיזון הראוי בין הזכויות והערכים המתנגשים. מצד אחד, היא תיתן מענה לחשש מפני 'פריצת סכר' על ידי פרסומים בלתי-אחראים ורשלניים תוך פגיעה בלתי-מידתית בזכות לשם טוב ולכבוד. רק מפרסם שיוכיח כי פעל בהתאם לסטנדרטים מחמירים של זהירות עיתונאית, ועשה כן בתום לב, יוכל לחסות תחת ההגנה. מנגד, תינתן הגנה רחבה יותר לפרסומים עובדתיים בעניין ציבורי בעל חשיבות חברתית משמעותית, ובכך תפחת השפעתו של 'האפקט המצנן' על חופש הביטוי וחופש העיתונות, בעניינים המצויים בליבת ערכים אלו" (ע"א 751/10 הנ"ל, עמ' 488. ההדגשות הן במקור).

ואחר-כך סיכמתי:

"התיבה 'אחראית' בצירוף: 'עיתונאות אחראית' הולכת אפוא אחר שתיים: אחר תקשורת הממלאת ביושר את תפקידה, בודקת וחוקרת כנדרש, מדווחת דיווחים שאינם מסולפים, מרבה דעות ואינה פוגעת מעבר למתחייב בשמו הטוב של אדם; ואחר תקשורת, שאינה חוטאת לתפקידה בחברה דמוקרטית" (אגודת העיתונאים הנ"ל, פסקה 17).

מכאן הרחבתי ודנתי ברכיב תום-הלב. גם שם וגם כאן שוב יש להביא את שנפסק על-ידי

השופט עוזי פוגלמן:

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

"[ההגנה לא תוכל להקיף] פרסום פזיז, בלתי-מבוסס ומוטה. [מתחייבת] בדיקה נאותה. [יש להראות כי הפרסום] מבוסס על מקורות מהימנים; כי העובדות הכלולות בו אומתו; כי המפרסם מאמין בכנותו; כי הטון שננקט בו ראוי; כי העובדות הוצגו בו הצגה הוגנת ומאוזנת; כי חלקים פוגעניים בלתי נחוצים לא נכללו בו [ו] כי הופיעו בו תגובתו של הנתבע ותמצית גרסתו. מדובר באבן יסוד של העבודה העיתונאית כפי שקובע סעיף 2 לתקנון האתיקה המקצועית של העיתונות" (ע"א 751/10 הנ"ל, בעמ' 489; דנ"א 2121/12 הנ"ל, בעמ' 774).

לכך הוספתי בשאלת נטל ההוכחה:

"סעיף 16 לחוק וכותרתו: 'נטל ההוכחה' קובע, בתמצית, חזקה של תום-לב. די לו, לעיתונאי הנתבע כי יראה שקיים את מרכיב-ה'חובה' שבהגנת העיתונאות האחראית ותעמוד לו חזקה כי הוא פעל גם בתום-לב. מכאן עובר הנטל אל הנפגע, התובע, לשלול את חזקת תום-הלב" (אגודת העיתונאים הנ"ל, פסקה 27).

"עיתונאות אחראית" – מן הכלל אל הפרט

14. כפי שנפסק, סמכותו של בית-המשפט היא להכריע בתביעה לפי הוראות חוק איסור לשון-הרע – בלבד. דהיינו, לקבוע אם מתקיימות יסודות העוולה ואם עומדת לנתבעים הגנה המוכרת הדין – בענייננו הגנת "העיתונאות האחראית". כך גם הבהרתי לצדדים כאן:

"המערכת השיפוטית לא תערוך מחדש תחקיר עיתונאי. המערכת השיפוטית תבדוק אם יש ממש בבקשה בתביעה להטיל אחריות בלשון הרע על כלי התקשורת ועל הכתב. יש הבדל גדול בין השניים" (פרוטוקול מיום 21.11.2022, עמ' 9, ש' 32).

"בית המשפט לא יערוך מחדש את התחקיר ולא יגיד 'אילו אני בית המשפט, ששמעתי את הצדדים, הייתי כותב את הכתבה הזו מחדש אז

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

הייתי קובע מסקנות הפוכות... השאלה המרכזית היא השאלה אם מרכיבים שונים שהם חלק ממה שמקובל לראות בו 'עיתונאות אחראית' התקיימו או שלא התקיימו, והמרכיבים האלה פורטו היטב היטב בפסיקה" (שם, בעמ' 11, ש' 20. ההדגשה הוספה).

15. הצדדים אינם חלוקים בדבר עצם הפרסום ועל תוכנו. הצדדים גם אינם חלוקים על קיומו של ענין ציבורי בפרסום הכתבה, הן מחמת הנושא החשוב והן בהיותו של ברקן דמות מפתח, מוכרת ברבים, בתחום הפרעות האכילה. מתקיים, אם כך, על-פני הדברים, התנאי הבסיסי הקבוע בסעיף 15(2) לחוק איסור לשון-הרע בדבר "חובה חוקית, מוסרית או חברתית" לעשיית הפרסום. כמצוטט לעיל, סעיף 16(א) לחוק קובע חזקה של תום-לב בנסיבות אלה – חזקה שעל התובע הנטל לשלול.

מסיכומי התובע עולה כי הוא מבקש לשלול את חזקת תום-הלב. התובע טוען כי הכתבה מבוססת על "מספר מצומצם מאוד של מקורות שניתן היה לייחס להם מהימנות ראויה לעומת מקורות אחרים שלא נעשה דבר לאמת או לשלול את אמיתותם, הקשרם והאינטרס העומד בבסיסם", "הנתבעים לא ביצעו תחקיר מעמיק ומקיף טרם פרסום הכתבה, אלא 'קנו' את דברי המקורות ללא שטרחו לתהות על קנקנם". מכאן – ועל בסיס ההבדל בין הכתבה נושא התביעה לכתבה קודמת שפורסמה על-ידי הנתבעים (נספח 3 לתצהיר התובע) – מסיק ברקן, שהכתבה "חורגת מגדר הסבירות" ואין כל תימוכין לקיומה של "חובה" לפרסום.

16. קראתי את הכתבה היטב. קראתי גם את טענות הצדדים ואת תצהיריהם – עליהם, לפי ההסדרים הדיוניים, לא נחקרו. הכתבה אכן כוללת ביקורת רבה, ביקורת נוקבת, על התנהלותו של ברקן ועמדותיו בתחום הפרעות האכילה. גם אופן הניסוח, לעיתים, מוסיף לכך. עם זאת, הכתבה מציגה תמונת מקיפה – הכוללת לצד השלילה גם את צד החיוב. אם לדייק, הכתבה מבקשת להסב את תשומת לב הציבור למעבר שעשה התובע מתרומה חיובית לבין הנזקים שמעשיו גורמים כיום. "[הנתבע] גולש לטיפול בנערות חולות" מציינת כותרת-המשנה, "בשלב מסוים ברקן חצה את הגבול" כדברי אחד המרואיינים.

כך, הכתב עצמו מציין את פעילותו המועילה של התובע מחקיקת "חוק הפוטושופ" ועד תקופת הפרסום – "הוא מגייס את קשריו וכישוריו להעלאת המודעות לנושא כבר שנים, ובהתמדה... קשה למצוא עוד מחלה או תופעה רפואית-נפשית שיש לה נציג בולט ועקבי כל כך

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

בציבור". גם שלושה מהמרואיינים הנמנים על הממסד הרפואי, וחולקים על גישתו של התובע, מציינים דברים לזכותו – כך פרופ' בכר ("ברקן החל את פעילותו בתחום הפרעות האכילה דווקא במהלכים חיוביים בתחום התרבותי-חברתי והייתה לו בכך תרומה חשובה"), כך פרופ' יעל לצד ("לענין החברתי-תרבותי ישנה משמעות רבה. אם הוא היה פועל רק בכיוון זה, התרומה שלו הייתה גדולה מאוד") וכך גם פסיכיאטר בכיר נוסף ("[התובע] התחיל מתוך כוונה טובה וראויה"). רק לאחר דברים אלו, מפורטת אי-ההסכמה הקשה של אותם מרואיינים עם ברקן. כמו כן, אוזכרה במפורש בכתבה תמיכתם של בכירים במשרד הבריאות בתובע. הגם שגם על תמיכה זו נמתחת ביקורת, יש בעצם אזכורה כדי לחזק את צד החיובי בהצגת התובע. יתרה מכך, הכתבה מבקרת גם את ההיערכות הלוקה של מערכת הבריאות בטיפול בהפרעות אכילה – ובכך היא דומה לכתבה הקודמת שפרסמו הנתבעים.

הכתבה נושא התביעה מאזכרת מספר רב של מקורות, עליה היא מסתמכת ואותם היא מצטטת – הופעות של התובע באמצעי התקשורת, פרסומיו של ברקן ברשתות החברתיות, ראיונות שנערכו עם בכירי הממסד הרפואי (ד"ר גור – שלא הוסתר מאבקו בתובע, פרופ' בכר, פרופ' לצד, גב' סגל) וחברת הכנסת לשעבר ד"ר אדטו, ראיונות שנערכו עם מספר רב של נערות הסובלות מהפרעות אכילה, ראיון עם איש צוות מהעמותה אותה הקים התובע, פרסומים רשמיים – למשל בדבר פעילות פרלמנטרית, פרסומים פומביים – כגון באתר "עצומה", מסמכים פנימיים – כדוגמת פניות של גורמי ממסד רפואי לצה"ל ומשרד החינוך ומקורות נוספים.

המסקנה העולה מסקירה זו היא כי אין לקבל את טיעוני התובע, לעיל, על "מספר מצומצם" של מקורות או בדבר אי-מהימנותם; על היעדר תחקיר מספק, ועל קבלת דבריהם של המרואיינים ללא כל בדיקה. גם ההיתלות בהבדלים בין הכתבה שבעניינו לבין הכתבה הקודמת שפרסמו הנתבעים – שהתובע בכלל לא אוזכר בה – אין בה כדי לפגוע בתום-הלב של הנתבעים. עוד חשוב להוסיף ולציין כי הנתבעים הכחישו מפורשות קיומם של מניעים זרים בפרסום הכתבה, בכלל (פסקה 45 לתצהיר מר אפרתי) וביחס לקשר הנטען בינם לבין ד"ר גור (שם, פסקה 65).

17. סיכומם של דברים כי חזקת תום-הלב לא נסתרה, ודי בכך כדי להקים לנתבעים את הגנת "העיתונאות האחראית". למען הסר ספק אוסיף כי, הסקירה שנעשתה לעיל שכנעה אותי – גם ללא הִזְזָקָה הקבועה בחוק – שהנתבעים הוכיחו את קיום ההגנה האמורה.

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

הנתבעים מילאו ביושר את תפקידם, בדקו וחקרו כנדרש, דיווחם לא היה מסולף, ובכתבה ניכר הן ריבוי דעות והן פגיעה שאינה מעבר לנדרש בתובע. הכתבה הציגה תמונה עובדתית מדויקת ומלאה, נסמכה על מקורות מהימנים ורציניים – שמספרם הרב אפשר הצלכת מידע – וכיוצא בכך. גם זכות תגובה ניתנה לברקן טרם פרסום הכתבה וגם תגובתו של משרד הבריאות הובאה בה. על כן, הרימו הנתבעים את הנטל – שלא היה מונח עליהם – לקיומו של תום-לב ולהגנת "העיתונאות האחראית". על כן אני קובע כי עומדת לנתבעים הגנה זו.

הגנה של אמת הפרסום

18. כאמור לעיל, הנתבעים טענו גם להגנת אמת הפרסום – שהוראת החוק העוסקת בה היא זו שבסעיף 14 לחוק:

14. הגנת אמת הפרסום במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

וכך קבעתי בענין הקשר בין הגנת אמת הפרסום לבין הגנת העיתונאות האחראית:

"גם במקום, שבו לא תקום ההגנה של עיתונאות אחראית, עשוי העיתונאי ליהנות מזו של אמת-הפרסום אם התקיימו יסודותיה. בדומה, פרסום שקשה להוכיח את אמתותו (אך ידוע כי איננו שקר) עשוי לזכות בהגנתה של 'עיתונאות אחראית'" (ת"א 14-02-54653 אגודת העיתונאים הנ"ל, פסקה 33 לפסק-דין).

"נראה לי נכון לקבוע כי ככל, שהפער בין 'האמת המשפטית' לבין אלו האחרות נעשה עמוק יותר, כך נחלש כוחה של ההגנה שבסעיף 14 לחוק איסור לשון-הרע. כך נעשית היא אמצעי, ששימוש בו מניח לפתחם של עיתונאים נטל כבד יותר... לא רק עיתונאים-נתבעים עלולים למצוא את עצמם מתקשים להסתייע בהגנה של אמת-הפרסום. גם בתי-המשפט עלולים להסתבך ביישומו של מרכיב זה בדיני לשון-הרע... מחלוקת

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 45237-09-19 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

מורכבת עשויה לבקש מבית-המשפט להעמיד את עצמו 'בנעליו' של העיתונאי, כאילו נדרש הוא לערוך מחדש את התחקיר ולהביאו לפרסום. ענין זה אינו הולם את הפרדיגמה השיפוטית... (אגודת העיתונאים הנ"ל, פסקה 39-40).

זאת, כפי שפסק כב' השופט (כתארו דאז) יצחק עמית בדיון הנוסף בפרשת דיין-אורבך:

"המורכבות של הכתבה ואופן עריכתה, שמא מורכבות הסיטואציה עצמה, היא שעשתה את המקרה שלפנינו ל'מקרה קשה', שצבעי השחור-לבן אינם הולמים אותו, והיא משליכה על הפרשנות שניתנת לכתבה אם כמכלול ואם כאוסף של פרטים. לא בכדי נמנענו מלהידרש במפורש לשאלת האמת לאמיתה ולא בכדי נמנע הנשיא גרוניס בפסק דינו מלהכריע אם על המקרה שלפנינו חלה ההגנה של אמת הפרסום לפי סעיף 14 לחוק, וגם הצדדים לא נתבקשו להתייחס בהשלמת סיכומיהם לשאלה זו" (דנ"א 2121/12 הנ"ל, בעמ' 867).

19. משכך, גם במקרה זה לא ייוחד דיון להגנת אמת הפרסום. זאת, עקב מורכבות הבירור בשאלת מעורבות התובע בפעילות בתחום הפרעות האכילה ובייחוד מחמת הקושי הנוסף בענינו - שעה שבהיעדר חקירות נגדיות נעדר בית-המשפט כלי מרכזי להערכת הפן העובדתי. בהתחשב במסקנתי לעיל, כי לנתבעים עומדת הגנת "העיתונאות האחראית", אין הכרח בהכרעה בענין.

התוצאה

20. התביעה נדחית. בתוך 30 ימים מיום, שבו יקבל לידי פסק-דין זה, ישלם התובע לנתבעים, יחד ולחוד, הוצאות-משפט בסך של 4,500 ש"ח ומקיפות את התייצבות הנתבעים לשלושה דיונים בבית-המשפט. עוד ישלם התובע לנתבעים, יחד ולחוד, סך, כולל מע"מ, של 37,366 ש"ח לשכר-טרחת של עורך-דין. זאת, לפי כללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), התש"ס-2000 – בתוספת הפרשי ריבית והצמדה להיום. בקביעת סכום זה נלקחו בחשבון: מחד גיטא, סכום התביעה המופרז (פרוטוקול מיום 21.11.2022, עמ' 10, ש' 33) ושינוי החזית בטענות התובע; ומאידך גיטא, ייתורה של ישיבת הוכחות, לאור הסדרים דיוניים אליהם הגיעו הצדדים, ואותה תמונה שלא היה כל מקום לצרפה לפרסום. איחור בתשלומו של אזה

בית משפט השלום בתל אביב-יפו

22 ביוני 2026

ת"א 19-09-45237 ברקן נ' הוצאת עיתון הארץ בע"מ ואח'

מהסכומים שנפסקו יוסיף לו דמי-פיגורים לפי סעיף 5א לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961, מיום-החייב שנקבע ועד למועד-התשלום בפועל.

ניתן היום, ד' בתמוז התשפ"ו, 22 ביוני 2026, שלא במעמד-הצדדים.

גיא הימון, שופט

